

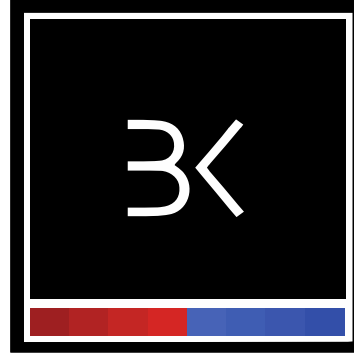
Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

CORONA-EKONOMİ BÜLTENİ

5 Kasım / 2021

Bu rapor; Covid-19 virüsünün dünya ekonomilerinde yarattığı ekonomik krizi, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

FED ve BofE Faiz Kararını Savuřturdu!

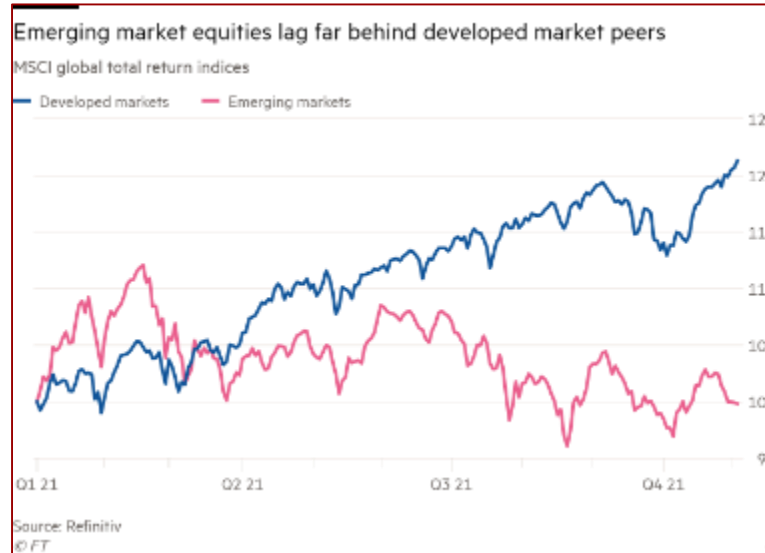
- ❑ Uzunca bir süredir gelmekte olanın geleceği yani gelişmiş ülke merkez bankalarının verdikleri sinyallere göre sıkılaşma adımları izleyeceği tartışılmakla kalmadı aynı zamanda özellikle ABD merkez bankası FED'in Kasım ayında tapering'e (tahvil alımı azaltımı) başlaması piyasada fiyatlanmış bile oldu diyebiliriz.
- ❑ FED'in bu ayki toplantısında daha önce sinyali verilmiş olan aylık 15 milyar\$'lık tahvil alımı azaltımı kararı çıktı çıkmasına ancak faiz değişikliğine gidilmedi.
- ❑ Bu kararın piyasalara yansımalarını değerlendirirken, iki faktörü göz ardı edemeyiz;
- ❑ Bunlardan ilki ABD hazinesinin borçlanmada azaltıma gitmesi ile nette piyasadaki likiditenin değişmemiş olması,
- ❑ İkincisi ise sabit miktarlarda devam etmesi beklenen tapering durumunun Temmuz 2022'de faiz artışı beklentisini beraberinde getirmesi ile beraber, FED başkanı Powell'in bu durumdan önce bir görev değişikliği olasılığı dahilinde faiz konusundaki belirsiz tavrı..
- ❑ Powell enflasyonun önümüzdeki aylarda yüksek seyretmesine rağmen istihdam piyasası daha fazla iyileşene kadar faiz artışı düşünmeyeceklerini belirtmişti.
- ❑ Bugün açıklanan tarım dışı istihdamın ise 513 bin ile beklentinin üzerinde geldiğini görüyoruz.
- ❑ Ancak bu verinin bile yakın bir tarihte FED'in faiz artışı yapma konusundaki aksiyonu için yeterli olmadığı görüşündeyiz.

FED ve BofE Faiz Kararını Savuřturdu!

- ❑ Diğer taraftan önemli bir merkez bankası olan BofE (İngiltere merkez bankası) da daha önceki aylarda tahvil alımı azaltmadan ziyade faiz arttırımı yolu ile sıkı bir para politikası izleyeceği sinyali vermişti.
- ❑ Oysa bu ayki toplantıdan herhangi bir değişiklik çıkmazken, karar metninde faiz artışına yönelik sinyal vardı. Metinde hedefi yakalamak için gelecek aylarda faiz artışı olması gerektiğine işaret edildi. Metinde tedarik sıkıntıları nedeniyle Ağustos'tan bu yana büyüme görünümünün zayıfladığı belirtildi.
- ❑ BofE'nin FED'den farklı olarak para politikasında faizi başat tutmasındaki temel gerekçe, her iki ülkenin büyüme ve enflasyon yönlü beklentilerindeki tutumunun ayrışıyor olmasıdır.
- ❑ İngiltere'den bu ay merkez bankası nezdinde çıkan bu karar, ülkenin büyüme endişelerinin enflasyondan daha önde tutulduğunun göstergesi.
- ❑ Her iki merkez bankasının bu tutumu hem tahvil hem de hisse senedi piyasalarında adeta bir ralli yaşanmasına neden oldu.
- ❑ Özellikle kısa vadeli tahvil getirilerinde sert düşüşler olurken, Sterlin dolar karşısında değer kaybetti.

Küresel Hisse Piyasaları

- ❑ Temkinli ve tam anlamı ile sıkı olmaktan uzak da olsa gelişmiş ülke merkez bankalarının verdikleri sinyaller küresel hisse piyasalarında gelişmiş ve gelişen ülke bazında makası açacak gibi görünüyor...
- ❑ Küresel ekonomide yavaşlama sinyalleri ve artan enflasyon riski ile beraber merkez bankalarının ekonomi üzerindeki etkileri daha da çok artmaya başladı.
- ❑ Bu durum gelişmiş ülke sermaye piyasalarında yükselişleri beraberinde getirirken, gelişen ülke endekslerinin negatif ayrışması bekleniyor..

Altın ve Kıymetli Metaller

- ❑ Altın konusunda belirleyici olacak en önemli etken merkez bankalarının enflasyon konusundaki «geçici» söylemidir.
- ❑ Merkez bankaları enflasyon konusunda o denli çelişkili ifadeler kullanmaktalar ki bir toplantıda beklenenden daha uzun sürebilir ya da eninde sonunda faiz artışı olabilir, ardından diğer bir toplantıda pandeminin yarattığı arz talep koşulları nedeni ile geçicidir şeklinde ifadelerin aynı ağızlar tarafından telaffuz edildiğine şahit olabiliyoruz.
- ❑ Özellikle gelişmiş ülkelerde ortaya çıkan bu gel-git durumunu 2008 küresel finans krizinin ardından resesyondan çıkış için kullanılan bol paralı dönemden yine büyük bir resesyon korkusu ile bir türlü çıkamamaya bağlayabiliriz.
- ❑ Çünkü sistem dinamiklerini bu şekilde oluşturdu ve bu durumdan çabuk bir çıkış üstelik bu defa sadece resesyonu değil enflasyon ile beraber stagflasyonu da beraberinde getirebilir..
- ❑ Hal böyle olunca enflasyonu belli bir seviyede olan gelişmiş ülkeler ne pahasına olursa olsun yönünü büyümeden yana kullanabilir, bu paha altın ve değerli metallerin güvenli liman olarak pek sevdikleri enflasyon olsa bile..

OPEC+ Toplantısı

- ❑ Petrol fiyatları dün, ABD ve büyük ithalatçıların ek arz çağrılarına rağmen Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ve Rusya'nın da dahil olduğu müttefiklerinin (OPEC+) aylık arz artışını günde 400 bin varilde sabit tutma kararı etkisiyle yükseldi.
- ❑ Rusya'nın stratejik ürünü haline gelen ve Avrupa'nın Kuzey Akım 2'yi kullanması niyeti ile artan doğalgaz fiyatları sonrası ikame ürün olan petrolün fiyatında iyileşme umudu ile başta ABD olmak üzere OPEC ülkelerine baskı unsuru haline gelen petrol arzından istenilen sonuç bir türlü alınamıyor.
- ❑ Bu durum daha önce de gündeme gelen ABD'nin stratejik petrol stoğunu kullanıma açma konusunu değerlendirmeyi tekrar gündeme getirdi.
- ❑ Enerji analistleri ise petrolün önümüzdeki dönemlerde 120\$ seviyelerine kadar gelebileceğini öne sürüyor.
- ❑ Bu durum Türkiye gibi net enerji ithalatçısı ülkeleri ciddi bir çıktı açığına sokmakta;

COP26'da Kömür ile İlgili Anlaşmazlık

- ❑ Financial Times'ın haberinde, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) başkanı Fatih Birol vermiş olduğu demeçte, en kirli fosil yakıt kullanımını aşamalı olarak bırakma anlaşmasının Glasgow toplantısından çıkması gereken üç eylemden biri olduğunu ancak anlaşmanın ABD ve Çin tarafından tam anlamı ile desteklenmediğini ifade etti.
- ❑ Aralarında Güney Kore, Vietnam ve Polonya'nın da bulunduğu 40 ülke, kömür santrallerini kapatmayı ve yeni santraller için lisansları durdurmayı taahhüt eden anlaşmayı imzalarken; Endonezya ve Fas dahil olmak üzere altı ülke, anlaşmanın tamamını onaylamadan bazı kısımlarını imzaladı. Kömürle çalışan elektrikten kaynaklanan küresel emisyonların yüzde 72'sini temsil eden dünyanın en büyük üç kömür tüketicisi olan Çin, Hindistan ve ABD ile Avustralya anlaşmayı imzalamadı...
- ❑ ABD'de Biden yönetimi, kritik altyapı planı için Demokrat Batı Virginia senatörü Joe Manchin'in desteğini kazanmak zorunda ve bu nedenle anlaşmada geri adım attığı biliniyor.

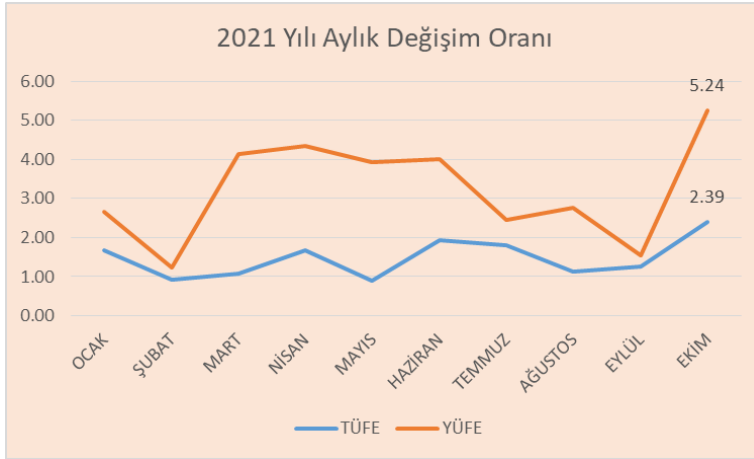
Fiyatlama Becerisi Olan Kazandı

The Economist

- ❑ Enerji, hammadde ve lojistik girdilerden kaynaklı olarak artan maliyetler her geçen gün küresel enflasyon riskini daha da arttırıyor.
- ❑ Bu noktada şirketler açısından önemli bir faktör göze çarpıyor, o da fiyatlama gücü ya da becerisi. Artan maliyetleri satışları düşürmeden fiyatlara yansıtma becerisi olarak ifade edilen bu durum şirketlere önemli bir avantaj sağlamakta.
- ❑ Ünlü yatırımcı Warren Buffett, fiyatlama gücünü bir işi değerlendirirken en önemli kriter olarak görüyor.
- ❑ UBS 'in yaptığı çalışmaya göre kar marjları, pazar payı, kar marjlarının dağılımı ve çarpıklığını baz aldığı dört değişkene göre sektörler sıralandığında; temel tüketim ürünleri, iletişim hizmetleri, bilgi teknolojilerinin en fazla fiyatlandırma gücüne sahip olduğu görülmekte..

TÜİK'den Enflasyon ile İlgili Kamuoyu Duyurusu

- ❑ TÜİK, yayınladığı Ekim ayı enflasyon verisinin beklentilerin altında kalmasından ötürü çeşitli eleştirilere maruz kaldı. Ayrıca TÜFE verisi hakkında bir Kamuoyu Duyurusu yayınladı.
- ❑ Duyuruda; «Kurumumuz hakkında bugün basında yer alan iftira ve yalanlara dayalı bir yazı üzerine aşağıdaki açıklamaların yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Kurumumuz tarafından eğitim amaçlı olarak rutin bir şekilde gerçekleştirilen toplantıda bölge müdürleri ile konuşulduğu iddia edilen hususlar tamamen yalan ve hayal mahsulüdür.» ifadelerine yer veriliyor.
- ❑ En çok eleştiri alan enflasyon kalemlerinden biri otomotiv sektörü olurken; İş Yatırım'ın enflasyon analizinde 'otomotiv' değerlendirmesine konu olarak; çip sıkıntısı nedeniyle bulunamayan otomotiv ürünlerinde TÜİK metodolojisi gereği geçen ayın fiyatlarının kullanılmasının enflasyonun beklentilerin altında gelmesinde belirleyici olduğu belirtildi.

Ekonomi Bakanının Açıklaması

- ❑ Hazine ve Maliye Bakanı Elvan, "hükümetin ihracatı desteklemek amacıyla yüksek döviz kuru hedeflediğine" ilişkin yorumlarla karşılaştıklarını aktararak, "Bu yorum doğru değil. Türkiye dalgalı kur rejimi uygulamaktadır, kurun değeri de piyasada belirlenir. Bir ülkedeki rekabet artışı; verimlilik, yani üretkenlik artışından, inovatif kabiliyetlerinizden, teknolojiyi üretme ve kullanma becerinizden gelir. Verimlilik kazanımlarıyla desteklenmeyen bir büyüme modeli, sürdürülebilir bir model değildir" diye konuştu.
- ❑ Ayrıca «Bankacılık sektörümüz, teminata dayalı geleneksel kredilendirme yaklaşımının ötesine geçmeli diye düşünüyorum. Risk yönetimine dayalı finansman uygulamalarını yaygınlaştırmak gerekiyor. Bu yönde bir yaklaşım, KOBİ'lerin, start-up'ların yeterli finansal kaynağa ulaşmasında büyük önem taşıyor" şeklinde konuştu.
- ❑ Sözkonusu konuşma Ortodox iktisat politikaları anlamında yurtdışı ve yurtiçinde memnuniyetle karşılanırken, bakanın istifa ettiği haberinin yayılması üzerine;
- ❑ Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun, Twitter üzerinden yaptığı açıklamada Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan'ın görevinin başında olduğunu söyledi.

Tüketici Fiyat Endeksi, Ekim 2021

- ❑ Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) yıllık %19,89, aylık %2,39 arttı. 2021 yılı Ekim ayında bir önceki aya göre %2,39, bir önceki yılın Aralık ayına göre %15,75, bir önceki yılın aynı ayına göre %19,89 ve on iki aylık ortalamalara göre %17,09 artış gerçekleşti.
- ❑ Yıllık en düşük artış %5,29 ile haberleşme grubunda gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla, %7,88 ile alkollü içecekler ve tütün, %8,08 ile giyim ve ayakkabı ve %13,12 ile eğlence ve kültür oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, %27,41 ile gıda ve alkolsüz içecekler, %25,23 ile lokanta ve oteller ve %23,03 ile ev eşyası oldu.

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi, Ekim 2021

- ❑ Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) yıllık %46,31, aylık %5,24 arttı. 2021 yılı Ekim ayında bir önceki aya göre %5,24, bir önceki yılın Aralık ayına göre %37,34, bir önceki yılın aynı ayına göre %46,31 ve on iki aylık ortalamalara göre %36,20 artış gösterdi.
- ❑ Sanayinin dört sektörünün yıllık değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında %32,25, imalatta %45,94, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %53,37, su temininde %32,40 artış olarak gerçekleşti.
- ❑ Ana sanayi gruplarının yıllık değişimleri; ara malında %53,20, dayanıklı tüketim malında %29,13, dayanıksız tüketim malında %31,47, enerjide %72,63, sermaye malında %26,72 artış olarak gerçekleşti.

